

**Стратегія розвитку
Державного навчального закладу
«Професійно-технічне училище №40 м. Новоукраїнка»
на 2022 -2027 роки.**

Стратегія розвитку Державного навчального закладу «Професійно-технічне училище №40 м. Новоукраїнка» спрямована на реалізацію Конституції України, Законів України «Про освіту», «Про повну загальну середню освіту», «Про професійно-технічну освіту», Концепції реалізації державної політики у сфері професійної (професійно-технічної) освіти «Сучасна професійна (професійно-технічна) освіта» на період до 2027 року, Концепції реалізації державної політики у сфері реформування загальної середньої освіти «Нова українська школа» на період до 2029 року, схвалена розпорядженням кабінету Міністрів України від 14 грудня 2016 року №988, Концепції підготовки фахівців за дуальною формою здобуття освіти, схвалена розпорядженням Кабінету Міністрів України від 19 лютого 2018 р. №660, Указу Президента №130 від 30 березня 2021 року «Про пріоритетні заходи щодо розвитку професійної (професійно-технічної) освіти». Зокрема, цим указом утворена Рада з питань розвитку професійної (професійно-технічної) освіти як консультативно-дорадчий орган при Президентові України та затверджене Положення про неї, що сприятиме якісному оновленню змісту професійної освіти, приведенню його у відповідність до європейських стандартів, потреб сучасного ринку праці, запитів суспільства щодо надання якісних освітніх послуг та забезпечить економічний розвиток і зростання конкурентоспроможності держави.

В основу Стратегії розвитку закладу покладено системний підхід, спрямований на застосування сучасних педагогічних технологій, формування змісту професійної (професійно-технічної) освіти на засадах компетентнісного підходу.

1. Які наші цінності?

Цінності, по суті, є фільтром поведінкових моделей усіх учасників освітнього процесу. Вони визначають, що для закладу є важливим, які людські та суспільні цінності.

Європейські цінності – це загальнолюдські принципи і норми життєдіяльності людини, суспільства й держави. Важливо, що в європейському житті існує повага й прагнення до повного дотримання цих цінностей. Основними нормами й принципами функціонування європейської спільноти є:

- **Демократія** – це свобода слова й вибору, але не всюдозволеність. Свобода здійснюється в рамках закону, перед яким всі рівні.

- **Верховенство права** – вся діяльність базується на законах, які всі мають виконувати. Суперечності й спори вирішуються також на основі норм і принципів, що містяться в законах, мирним шляхом.

- **Рівні умови для всіх**, це коли створені умови для всіх, хто бажає, незалежно від статі, віку, національності та віросповідання, вільно навчатися, працювати. Це повага до прав людини – право на життя, здоров'я, освіту, право обирати релігію й мову спілкування.

- **Побудова суспільства турботи й справедливості** - це суспільство, в якому всі піклуються один про одного і поважають один одного.

• **Повага** до себе й інших складається з таких цінностей як терпимість, повага та взаєморозуміння.

• **Людиноцентризм** -- взаємоповага та ефективна взаємодія, свобода вибору та креативність, безперервний розвиток, всебічна освіченість, створення умов для здобуття особою професійних кваліфікацій впродовж усього життя з урахуванням інклюзивного навчання;

• **Освітнє середовище** -- Створення безпечного та комфортного середовища, побудованого на довірливих взаєминах між здобувачами освіти, педагогічними працівниками та адміністрацією закладу.

2. У чому полягає наша місія?

Місія закладу полягає у створенні умов для одержання громадянами якісної професійної освіти за допомогою індивідуалізації освітнього процесу, застосування особистої освітньої траєкторії та впровадження нових освітніх технологій.

Училище забезпечує якісну підготовку робітників високого рівня кваліфікації, як правило з числа випускників загальноосвітніх навчальних закладів на основі базової чи повної загальної середньої освіти, а також професійно-технічне навчання, перепідготовку та підвищення кваліфікації працюючих робітників і незайнятого населення;

Заклад освіти самостійно обирає форми та методи організації навчально-виробничого процесу, а педагогічні працівники індивідуально з урахуванням сучасних освітніх технологій, визначають засоби і методи навчання та виховання учнів, слухачів, відповідно до запитів ринку праці та сучасних економічних тенденцій;

Функціонування та розвиток закладу освіти в умовах сучасних економічних відносин сприяє мотивації соціального партнерства суспільства та бізнесу в інвестування підготовки кваліфікованих робітників; інтеграцію у світовий освітній простір; розвиток державно-громадянської моделі управління;

Училище - сучасний заклад освіти, який задовольняє пізнавальні інтереси здобувачів освіти, плекає творчу особистість, створює умови для повноцінного інтелектуального, творчого, морального, фізичного розвитку кожного учня, примноження культури й духовності в усій різноманітності національних та світових зразків, тобто самореалізації особистості з метою: виховувати відкритих, суспільно активних людей, які володіють необхідними вміннями і компетенціями для подальшого навчання та реалізації в житті.

Кожному учасникові освітнього процесу – гідні й необхідні умови розвитку та реалізації свого потенціалу для власного та суспільного блага.

3. Яка наша візія?

Візія визначає, куди рухається заклад освіти, його місце в громаді. Формулювання візії дасть змогу відповісти на питання, які цілі заклад прагне реалізувати у середньостроковій перспективі, на якому рівні хоче бути, чого прагне в своєму сталому розвитку.

Розвиток – є одним із фундаментальних філософських і наукових понять. У філософському енциклопедичному словнику поняття «розвиток» трактується, як необоротна, спрямована, закономірна зміна матеріальних та ідеальних об'єктів. Проте не всяка зміна є розвитком. Лише одночасна наявність усіх вище

наведених властивостей(необоротність, спрямованість, закономірність)виділяє розвиток серед інших змін.Тому робимо висновок що, розвиток – це зміна,але не кількісна, а якісна (на відміну від зростання, удосконалення тощо) і тільки позитивна.Для училища вирішення основних проблем розвитку професійно-технічної освіти на сучасному етапі має бути спрямовано на забезпечення регіональних (місцевих)ринків праці в робочій силі з відповідних професій і кваліфікації. З цієї точки зору основним змістом діяльності закладу є освітня діяльність, а її головним критерієм – якість і ефективність підготовки майбутніх робітників. При цьому якість підготовки фахівців має відповідати не тільки вимогам сучасності, а і враховувати перспективний розвиток галузей народного господарства країни.

Стратегічний розвиток закладу має відповідати державній політиці в галузі профтехосвіти, враховувати передовий вітчизняний і зарубіжний досвід, реальні можливості навчального закладу та регіональні умови, вимоги ринку праці, вирішувати системні проблеми ,що негативно впливають на формування позитивного іміджу розбудови стратегії розвитку професійної(професійно-технічної) освіти, а саме:

- втрата інтересу молоді та дорослого населення до здобуття робітничих кваліфікацій;

- низька зацікавленість місцевих органів виконавчої влади та роботодавців до співпраці із закладами професійної (професійно-технічної) освіти;

- невідповідності рівня та якості професійної підготовки кваліфікованих робітників запитам роботодавців;

- диспропорції між обсягами підготовки осіб у сфері професійної (професійно-технічної) освіти реальним потребам економіки;

- відсутності інвестицій у модернізацію освітнього процесу та професійну орієнтацію молоді;

- заклади професійної (професійно-технічної) освіти не завжди пропонують привабливі та затребувані професії;

- недостатнє фінансування професійної (професійно-технічної) освіти та відсутність інвестицій у програми розвитку (із державного бюджету фінансуються тільки кошти освітньої субвенції на здобуття учнями закладів професійної (професійно-технічної) освіти повної загальної середньої освіти, кошти на фінансування підготовки робітничих кадрів за професіями загальнодержавного значення;

- не завершена реформа системи управління професійною (професійно-технічної) освітою, передачі закладів освіти в обласну комунальну власність;

- застаріла матеріально-технічна база закладів професійної (професійно-технічної) освіти;

- недосконала система професійної орієнтації та кар'єрного консультування молоді і дорослих.

Стратегічними напрямками державної політики у сфері професійної (професійно-технічної) освіти,що є базовими для нашого закладу,повинні стати:

- модернізація структури, змісту та організації освіти на засадах компетентнісного підходу; створення та забезпечення можливостей для

реалізації різноманітних освітніх моделей; побудова ефективної системи національного виховання, розвитку і соціалізації молоді; забезпечення доступності та безперервності освіти протягом усього життя; підвищення якості освіти на інноваційній основі; інформатизація освіти; створення сучасної матеріально-технічної бази закладу профтехосвіти.

Освітній процес нашого закладу спрямований на формування у випускника якостей, необхідних для життєвого та професійного визначення, а саме:

- має кваліфікацію на рівні вимог державних освітніх стандартів, що забезпечує конкурентоздатність на сучасному ринку праці;
- самостійно навчається протягом всього життя;
- володіє іноземною мовою на базовому рівні;
- має високий рівень комп'ютерної грамотності (програмування, навички технічного обслуговування);
- володіє культурою інтелектуальної діяльності;
- знає і поважає культуру України та інших народів;
- поважає свою й чужу гідність, права, свободи інших людей;
- дотримується правил культури поведінки і спілкування;
- має почуття соціальної відповідальності, діє, керуючись морально-етичними чеснотами;
- володіє гнучкістю та легкістю адаптації до змін;
- веде здоровий спосіб життя;
- володіє способами отримання інформації;
- визнає і поважає етичні принципи та визначені законом правила академічної доброчесності.

Набуті ключові компетентності випускник вміло використовує для успішної самореалізації у житті, навчанні та праці. Він вміє критично мислити, логічно обґрунтовувати позицію, виявляти ініціативу, творити, вирішувати проблеми, оцінювати ризики та приймати рішення.

Стратегія розвитку закладу повністю підпорядкована освітній меті – виявленню і розвитку здібностей кожної особистості, формуванню духовно багатой, фізично розвиненого, творчо мислячого, конкурентоспроможного робітника – громадянина України.

4.Стратегічні цілі діяльності закладу спрямовані на виконання:

- Конституції України,
- Законів України «Про освіту»,
- «Про повну загальну середню освіту»,

· «Про професійно-технічну освіту»,
· Концепції реалізації державної політики у сфері професійної (професійно-технічної) освіти «Сучасна професійна (професійно-технічна) освіта» на період до 2027 року,

· Концепції реалізації державної політики у сфері реформування загальної середньої освіти «Нова українська школа» на період до 2029 року, схвалена розпорядженням Кабінету Міністрів України від 14 грудня 2016 року №988,

· Концепції підготовки фахівців за дуальною формою здобуття освіти, схвалена розпорядженням Кабінету Міністрів України від 19 лютого 2018 р. №660 та зумовлена якісним оновленням змісту професійної (професійно-технічної) освіти,

• Указу Президента №130 від 30 березня 2021 року «Про пріоритетні заходи щодо розвитку професійної (професійно-технічної) освіти»,

• Національної Програми «Освіта України XXI століття»;

• Національної доктрини розвитку освіти;

• Національної Програми «Діти України»

• Конвенції про права дитини;

Законів України:

• «Про Національну програму інформатизації»;

• «Про сприяння соціальному становленню та розвитку молоді в Україні»;

• «Про молодіжні та дитячі громадські організації»;

• «Про охорону дитинства»;

Освітній процес в закладі забезпечують 43 педагогічних працівників.

Вищу кваліфікаційну категорію мають 9 викладачів, звання «старший викладач» – 4, викладач першої категорії - 8 ,другої – 3, майстри виробничого навчання, які мають високу професійну кваліфікацію за напрямом підготовки -7.

Заклад розташований у типовому приміщенні. Проектна потужність - 720 учнів.

Площа всіх приміщень : адміністративно-навчальний корпус 3072,6 кв.м., адміністративно-побутовий корпус 2433 кв.м., навчальні майстерні 2365,2 кв.м., харчоблок 215,4 кв.м., спортивний зал 278,3 кв.м., малий спортивний зал 138,6 кв.м., гуртожиток 4772,9 кв.м. Сучасний кабінет математики , комп'ютерний клас. Кабінети професійної підготовки обладнані комп'ютерами

У закладі 52 персональних комп'ютерів, із них 48 підключено до Інтернет – мережі.

Із спортивних споруд є: спортивний майданчик, баскетбольний, волейбольний майданчики.

Підготовка кваліфікованих робітників у державному навчальному закладі «Професійно – технічне училище №40 м. Новоукраїнка» здійснюється за професіями:

- Електрогазозварник;

- Кухар; кондитер;

- Обліковець з реєстрації бухгалтерських даних;

- Слюсар з ремонту с/г машин та устаткування; тракторист – машиніст с/г виробництва;

В 2021 році отримано ліцензії на підготовку робітничих професій оператор з обробки інформації та програмного забезпечення та монтажник систем утеплення будівель.

На протязі останніх начальних років освітній процес був спрямований на:

- підвищення якісної підготовки конкурентоспроможного робітника у відповідності до вимог роботодавців та потреб ринку праці;
- удосконалення комплексно – методичного забезпечення ліцензованих професій відповідно до вимог ДС ПТО;
- приведення матеріально – технічної бази з професій у відповідність до державних стандартів професійно – технічної освіти з залученням роботодавців та спонсорів;
- підвищення рівня навчальних досягнень учнів шляхом впровадження сучасних освітніх технологій, орієнтованих на особистість учня;
- створення умов для впровадження безпечного сучасного освітнього середовища;
- формування в учнів потреби в навичках самостійної роботи, здатності здобувати знання впродовж усього життя;
- системну роботу по підвищенню кваліфікації педагогічних працівників;
- посилення відповідальності викладачів та майстрів виробничого навчання за рівень навчальних досягнень учнів, забезпечення академічної доброчесності при проведенні процедури оцінювання здобувачів освіти;
- виховання в учнів ціннісного ставлення до державних символів, формування духовних і громадських цінностей;
- удосконалення систем соціального супроводу та психологічної реабілітації учнів, що потребують індивідуальної роботи та осіб з особливими освітніми потребами;
- пропагування здорового способу життя, попередження негативних проявів серед учнівської молоді, а саме: алкоголізму, наркоманії, торгівлі людьми, тютюнопаління;
- створення безпечного освітнього середовища, дотримання протіепідемічних вимог та обмежувальних заходів з метою мінімізації ризиків захворювання учасників освітнього процесу на COVID-19.

Зусилля адміністрації училища були спрямовані на створення інноваційного та безпечного освітнього середовища, яке сприяє розвитку творчого потенціалу педагога, здобувача освіти, їх готовності до швидких змін, співпраці, вдосконалення.

Педагогічні працівники беруть активну участь в обласних методичних заходах. Педагогічний колектив презентував досвід роботи з питань профорієнтаційної роботи на днях відкритих дверей в навчальному закладі та для жителів району і м. Новоукраїнка.

Діяльність адміністрації спрямована на створення сприятливих умов для якісного проведення атестації педагогічних працівників та наступного максимального використання її для зростання педагогічної майстерності, розвитку творчого потенціалу педагогів. Педагогічні працівники підвищували свою

кваліфікацію відповідно до перспективного плану підвищення кваліфікації та вимог чинного законодавства.

Педагогічний колектив училища наполегливо працює над створенням оптимальних умов для усвідомленого оволодіння здобувачами освіти знаннями, уміннями та навичками, постійно удосконалюючи свою майстерність через різноманітні форми роботи.

Всі члени педагогічного колективу мають відповідну освіту.

Розподіл педагогічного навантаження проводиться колегіально, затверджується на педагогічній раді та погоджується з профспілковим комітетом.

На протязі 2020-2021 навчального року забезпечувались заходи по розбудові внутрішньої системи забезпечення якості освіти.

В училищі створені належні умови щодо скорочення плінності кадрів.

Педагогічний колектив психологічно сталий, а тому плінність кадрів незначна.

Завдяки вивченню, розгляду педагогічною радою та прийнятим рішенням в училищі покращено стан комплексно-методичного забезпечення предметів та професій, якість викладання предметів .

Таблиця 1.

Результати діяльності педагогічного колективу

Навч. рік	К-сть учнів на кінець року	Рівні досягнень навчальних				К-сть неатестованих учнів	К-сть випускників	Отримали свідоцтва	Отримали дипломи	Отримали дипломи з відзнакою з них
		Високий %	Достатній %	Середній %	Початковий %					
2016-2017	218	14	43	43	-	-	127	19	108	4
2017-2018	180	7	51	42	-	-	158	26	132	9
2018-2019	217	16	43	35	-	-	108	25	83	7
2019-2020	208	9	63	28	-	-	143	6	137	7
2020-2021	281	6	63	31	-	-	77	7	70	1

Таблиця 2

Працевлаштування випускників

Навч. рік	Випущено всього	Продовж. навчання у ВУЗах к-сть %	Служба в збройних силах Укр. к-сть %	Працевлаштовано за отриманою професією к-сть %	Не працевлаштовано к-сть %
2016-2017	127	-	-	119 94%	8 (8 декретна відпустка) 6%
2017-2018	158	4 3%	1 1%	138 87%	15 (13 декретна відпустка) 9%
2018-2019	108	4 4%	3 3%	87 81%	14 (9 декретна відпустка) 12%
2019-2020	143	5 4%	3 2%	118 82%	17 (15 декретна відпустка) 12%
2020-2021	77	-	-	70 91%	7 (7 декретна відпустка) 9%

Проблеми, невирішені питання

1. Потребує удосконалення система роботи, щодо контролю за об'єктивністю оцінювання рівня навчальних досягнень учнів та системи роботи педагогічних працівників на підвищення рівня навчальних досягнень учнів та якості знань відповідно до впровадження внутрішньої системи якості освіти, забезпечення академічної доброчесності.

2. Вимагає вдосконалення науково – методичний рівень педагогічних працівників та впровадження інноваційних форм підвищення кваліфікації, розроблення та оприлюднення критеріїв, правил та процедур оцінювання педагогічної діяльності педпрацівників;

3. Фізично та морально застаріла МТБ зокрема з професії «Тракторист – машиніст сільськогосподарського виробництва», що мотивує впровадження

елементів дуального навчання та соціального партнерства з передовими агропідприємствами регіону , використання потенціалу регіональних центрів професійно-технічної освіти у Кіровоградській області даного спрямування.

4.Удосконалення впровадження в практичну роботу педагогічних працівників інноваційного педагогічного та виробничого досвіду, експериментальної педагогічної діяльності, мотивація та залучення здобувачів освіти до участі в творчих конкурсах обласного , всеукраїнського та міжнародного рівнів.

5.Урізноманітнення застосування сучасних педагогічних технологій з метою диференційованого підходу до навчання учнів, вивченню індивідуальних особливостей кожного учня.

6.Збільшення загальної кількості проведення уроків з використанням інформаційно – комунікативних, інноваційних педагогічних та виробничих технологій, удосконалення рівня впровадження дистанційних форм навчання.

7.Соціальне партнерство з підприємствами - замовниками робітничих кадрів спрямувати в практичну співпрацю з метою підвищення якості професійної підготовки конкурентоспроможного робітника та впровадження дуального навчання.

Переваги стратегічного розвитку закладу освіти полягають в:

- зменшенні до мінімуму негативних наслідків змін, що відбуваються в зовнішньому оточенні;
- можливості вивчати і враховувати об'єктивні (внутрішні та зовнішні) фактори, що формують зміни в діяльності закладу;
- можливості отримати необхідну інформацію для прийняття відповідних стратегічних і тактичних рішень;
- можливості зробити заклад більш керованим, оскільки за наявності стратегічних планів є змога порівнювати досягнуті результати з поставленими цілями, конкретизованими у вигляді планових завдань і показників діяльності;
- можливості встановлення більш гнучкої системи стимулювання педагогічного персоналу та зростання його адаптивності до змін;
- забезпечення динамічності змін через прискорення практичних дій щодо реалізації стратегічних планів на основі відповідної системи координування, контролю й аналізу.

В основі вибудовування стратегії розвитку закладу лежить *самоаналіз*, метою якого є оцінювання можливостей закладу в існуючому політичному, економічному та правовому полі, впливу зовнішнього середовища на реалізацію освітнього процесу та здатність його здійснювати на належному рівні.

Передбачає:

- характеристику політичних та економічних факторів,як впливають на функціонування закладу;
- оцінку нормативно-правового забезпечення діяльності закладу;
- визначення конкурентних стратегій розвитку закладу(стратегічного набору);
- визначення оптимальних форм організації навчального процесу;
- вибір організаційної структури закладу;

– оцінювання сильних та слабких сторін діяльності закладу, людських ресурсів, кваліфікації персоналу, управлінських та адміністративних можливостей всіх учасників освітнього процесу.

За результатами самоаналізу формується *стратегія* розвитку закладу-це загальний комплексний план досягнення його цілей. Вона характеризується:

– довгостроковістю;

– впровадженням інноваційної діяльності закладу. Інноваційний розвиток при цьому забезпечується за рахунок розподілу ресурсів, адаптації до зовнішнього середовища, координації функціонування закладу, передбачення майбутніх змін у діяльності.

Процес розроблення стратегії включає:

– аналіз і оцінювання зовнішнього оточення;

– аналіз прогнозів та визначення можливих напрямків розвитку закладу з урахуванням зовнішніх умов та внутрішніх можливостей;

– визначення, класифікацію завдань закладу, які відображають його інтереси, інтереси освітнього ринку та ринку праці;

– аналіз специфіки внутрішніх бізнес процесів у закладі;

– визначення альтернативних шляхів розвитку закладу;

– обґрунтування стратегії.

Конкурентні переваги закладу:

– лідерство в спеціалізації : ліцензована професія монтажник систем утеплення будівель, забезпечення програми енергозбереження , що є один з пріоритетних напрямків економіки держави ;

– лідерство в ціні : надходження від господарської діяльності за рахунок навчального господарства;

– лідерство в індивідуалізації: значний досвід в підготовці робітників із числа осіб з особливими освітніми потребами, можливість їх соціалізації .

Плануючи стратегічний розвиток закладу, беремо до уваги ті граничні умови, у яких функціонує заклад, розглядаючи його як бізнес-одиницю, що орієнтована на надання освітніх послуг. У зв'язку із цим потрібно вирішити такі питання:

Що ми пропонуємо ринку? Постійний аналіз , які саме освітні послуги мають чи будуть мати попит на ринку, визначення професій, фахівці з яких користуються попитом на регіональному ринку праці, професійні уподобання споживачів освітніх послуг, види та терміни професійної підготовки, вартість освітнього продукту тощо.

Яким чином ми надаємо послуги? Постійно визначаємо, які можливості, переваги має заклад для надання відповідних освітніх послуг (наявність необхідної матеріально-технічної бази, навчально-методичного і кадрового забезпечення, педагогічних і виробничих технологій; визначення оптимальних форм навчання та видів підготовки).

Кому ми надаємо послуги? Враховуючи, що заклад функціонує одночасно на двох основних ринках: праці та освітніх послуг, визначаємо, для яких саме категорій споживачів будуть призначатися відповідні освітні послуги та в яких галузях, на яких підприємствах зможуть працевлаштуватись випускники.

У визначенні стратегії розвитку закладу беремо до уваги також особливості маркетингового управління закладом, а саме:

–навчальний процес має орієнтуватися на споживачів робочої сили –роботодавців. Це передбачає виявлення їх можливостей щодо реального найму робітників, оцінювання їхніх вимог до структури необхідних професій, виходячи з чого і повинні здійснюватися заходи з підготовки відповідних категорій працівників;

–враховується орієнтація на цілі, що висуваються іншими суб'єктами ринкових відносин до випускників та роботодавців: формування їх кваліфікаційного і професійного складу, здатності адаптуватися до умов змінного попиту; вимог, що пред'являються ними до рівня оплати праці,умов виробництва,режиму роботи і відпочинку;психологічні потреби,мотиви поведінки тощо;

–має реалізовуватися орієнтація на системний підхід. Усі види діяльності,пов'язані з виявленням потреб роботодавців і вступників та випускників повинні забезпечуватися системою зворотного зв'язку тобто корекції навчальних планів, форм і методів проведення інформаційної вступної кампанії тощо;

–базовим принципом маркетингу має бути його орієнтація на довгострокову перспективу. Його прийоми і методи повинні забезпечувати суб'єктам ринку праці можливість бути більш інформованими про тенденції зміни ринку праці,виробляти ефективні способи ринкової поведінки, які розраховані на успіх не тільки в поточній ситуації, але й на перспективу. Для реалізації цього принципу необхідні регулярні маркетингові дослідження, прогнозування ситуації на ринку праці та відповідне планування.

У зв'язку із зміною стратегічних орієнтирів змінюються також функції закладу,який має:

–ретельно досліджувати типову поведінку потенційних абітурієнтів, їхні побажання, запити, стан і динаміку попиту та пропозиції, умови здійснення освітньої діяльності;

–створювати умови для максимального пристосування закладу до вимог ринку праці, до структури попиту та пропозиції, виходячи з довгострокової перспективи;

–інформувати потенційних споживачів освітніх та інших послуг , впливати на них за допомогою інструментів маркетингу (кількість спеціальностей, вартість навчання, статус навчального закладу, можливість отримання практичних навичок, соціально-побутові умови закладу тощо).

Відтак в стратегічному плануванні закладу повинні бути враховані додаткові процеси: дослідження регіонального ринку праці та ринку освітніх послуг; сприяння розвитку комунікацій із соціальними партнерами; планування переліку професій та рівнів кваліфікацій, за якими буде здійснюватись підготовка робітничих кадрів. Відповідно,цінним є врахування у стратегічному розвитку закладу маркетингового

підходу, який має такі особливості кадрів; формування попиту на освітні та інші послуги.

- дослідження й аналіз попиту і пропозицій на ринку праці;
- забезпечення виробничої практики учнів та працевлаштування випускників;
- аналіз працевлаштування та закріплення на робочих місцях випускників;
- підготовка рекомендацій щодо виробничо-збутової діяльності, номенклатури продукції, що виробляється під час професійно-практичної підготовки визначення економічної ефективності надання освітніх та інших послуг;
- розвиток співпраці з соціальними партнерами; стратегічне цілепокладання щодо обсягів і структури підготовки кваліфікованих робітників; створення освітніх продуктів і програм надання пропозицій щодо коригування змісту, форм і методів навчання;
- управління попитом через формування освітніх потреб споживачів;
- аналіз результатів діяльності закладу та чинників, що на них впливають.

Стратегічне планування закладу передбачає: визначення й ранжування довгострокових цілей управлінського й освітнього процесів, які відповідають закономірностям розвитку регіональних ринків праці та освітнього ринку; формулювання стратегії розвитку закладу на короткострокову та середньострокову перспективи, оцінювання й критичний аналіз можливих шляхів досягнення цілей з урахуванням внутрішніх та зовнішніх чинників, оцінювання можливих ризиків та відхилень від виконання стратегії.

Одним із визнаних та широко відомих методів стратегічного аналізу є *SWOT-аналіз*, який використовують в процесі стратегічного планування будь-якої організації, у тому числі й закладу професійної (професійно-технічної) освіти. SWOT-аналіз має широкий спектр використання.

Суть його полягає поділі чинників і явищ, які впливають на функціонування та розвиток закладу, S NW – це аббревіатура від трьох англійських слів, що означають:

S – strength – сильна сторона – це позитивна внутрішня тенденція та характеристика закладу, яка може бути використана для досягнення стратегічних цілей; внутрішня можливість чи ресурс, що може зумовити формування конкурентної переваги;

N – neutral – нейтральна сторона – середньоринковий стан для певної конкретної ситуації; своєрідна нульова точка конкуренції закладу на ринку освітніх послуг;

W – weakness – слабка сторона – внутрішня характеристика навчального закладу, яка негативно впливає на нього або обмежує його діяльність; вид діяльності, який заклад здійснює не досить добре, ресурс чи потенціал, що використовується неповно

Метою SWOT-аналізу є узагальнення ситуації у закладі та на ринку освітніх послуг, з'ясування шансів і загроз його існування через виявлення сильних та слабких сторін як його самого, так і йому подібних закладів освіти. SWOT-аналіз не має на меті виявлення усіх чинників, що характеризують слабкі та сильні сторони і

впливають на діяльність закладу. За результатами проведеного SWOT-аналізу визначаються мета й завдання діяльності закладу та розробляється його стратегія.

Таблиця 3

SNW-аналіз сильних і слабких сторін внутрішнього середовища закладу освіти

Напрямок діяльності	Стратегічна позиція (фактор)	Якісна оцінка факторів		
		S	N	W
Управлінська діяльність	авторитет і компетентність керівника навчального закладу;			
	оптимальність вибору стилю управління колективом;			
	наявність стратегії розвитку закладу та сприйняття її всіма членами колективу;			
	партнерство у відносинах між адміністрацією і колективом закладу;			
	упровадження інноваційних та інформаційно-комунікаційних технологій в управлінську діяльність;			
	створення системи державно-приватно-громадського управління в навчальному закладі;			
	чіткий розподіл обов'язків між членами адміністрації;			
	прозора структура управління;			
	наявність усталених традицій навчального закладу;			
	чітке розуміння і прийняття корпоративної системи цінностей тощо			
Освітня діяльність	високий рівень навчальних досягнень (за результатами ДПА, ЗНО, олімпіад, виставок тощо);			
	висока якість освітніх послуг; широкий спектр надання освітніх послуг (наявність			
	гуртків, спецкурсів, факультативів, спортивних секцій);			
	упровадження в освітній процес інноваційних технологій навчання, досягнень ППД та психолого-педагогічних наук;			
	упровадження в освітній процес дистанційних та змішаних форм навчання;			
	комплексне використання ІКТ у навчально-виховній роботі;			
	запровадження систематичного і всебічного моніторингу якості проведених реформ, результатів нововведень і змін у освітньому процесі;			
	відпрацьована система контролю досягнень здобувачів освіти; використання формувального оцінювання та компетентнісного підходу.			

	зарахування учнів без вступних іспитів;			
	урахування індивідуальних особливостей здобувачів освіти;			
	можливість змінювати навчальні плани та програми від державних стандартів;			
	висока мотивація учасників освітнього процесу до навчання;			
	наявність ефективної системи виховної роботи в закладі;			
	наявність ефективної системи роботи з обдарованими здобувачами освіти в закладі;			
	наявність ефективної системи екологічної освіти здобувачів освіти;			
	використання в освітньому процесі здоров'язберезувальних технологій;			
	забезпечення підручниками та навчально-методичними посібниками;			
	збільшення кількості призерів конкурсів різних рівнів (олімпіади, тренінги) ;			
	упровадження дуальної форми навчання;			
Кадрове забезпечення	комплектування закладу педкадрами, їх якісний склад; педагогічний досвід та майстерність педагогічного колективу;			
	наявність сприятливого психологічного мікроклімату в колективі;			
	створення системи підвищення кваліфікації, стажування та неперервної освіти в навчальному закладі;			
	організація атестації педпрацівників на компетентнісній основі;			
	гнучкість колективу до впровадження інновацій; рівень володіння педагогами ІКТ;			
	плинність кадрів;			
	самостійність у пошуку нових ідей для вирішення власних професійних проблем;			
	результати участі педагогів в конкурсах;			
	налагоджена система роботи з малодосвідченими вчителями;			
Забезпечення соц. захисту, адаптації, збереження та зміцнення здоров'я	зручний режим роботи закладу;			
	соціально-матеріальна підтримка дітей-сиріт та дітей із малозабезпечених і неповних сімей; якісне медичне обслуговування в закладі; забезпечення безкоштовним харчуванням; забезпечення відпочинку здобувачів освіти та працівників; відсутність нещасних випадків серед учасників			

	освітнього процесу та персоналу; відсутність правопорушень серед здобувачів освіти;			
	відповідність санітарно-гігієнічних умов роботи;			
	максимальна наповнюваність у групах закладу відповідно до норм тощо;			
	забезпечення умов проживання в гуртожитку;			
Матеріально- технічне забезпечення	бюджетне фінансування;			
	наявність фандрайзингу в закладі, реалізація соціальних проєктів;			
	належна матеріально-технічна база навчального закладу;			
	забезпечення закладу сучасними комп'ютерами;			
	підключення закладу до мережі Інтернет;			
	наявність в закладі енергозберігаючих технологій;			
	наявність в закладі охорони;			
	ефективне використання майна навчального закладу;			
	достатня кількість приміщень;			
	наявність камер відеоспостереження в закладі;			
	велика прилегла територія;			
	сучасний ремонт закладу;			
	наявність автономного опалення;			
	додаткові платні послуги господарська діяльність;			
	фінансові надходження від виробничої практики та впровадження дуальної форми навчання;			
	зручне місцезнаходження навчального закладу для учасників освітнього процесу;			
	наявність їдальні та окремого харчоблоку;			
	наявність інформаційно-бібліотечного центру;			
	укомплектованість бібліотеки періодичними виданнями;			
	належне оснащення навчальних кабінетів та лабораторій тощо			
Управління інформаційними зв'язками	позитивний імідж навчального закладу;			
	налагоджена система роботи з батьками та територіальною громадою;			
	постійне висвітлення діяльності навчального закладу в засобах масової інформації;			
	міжнародне співробітництво навчального закладу;			
	налагоджена система роботи закладу з іншими навчальними закладами регіону (наступність);			

	висока ініціативність, активність, самостійність і ефективність органів громадського управління закладом;			
	налагоджена співпраця із бізнес-структурами, підприємцями;			
	тісна співпраця з органами місцевого самоврядування;			
	наявність позитивного досвіду волонтерської діяльності в закладі;			
	наявність якісного сайту закладу ;			

Врахуємо основні зовнішні можливості закладу, що безпосередньо впливають на його внутрішнє середовище: державна підтримка; наявність програм розвитку професійної(професійно-технічної) освіти регіону; стабільність та повнота фінансування; зміна статусу навчального закладу; розвиток громадських учнівських організацій та об'єднань; збереження наступності та налагоджена співпраця між закладами освіти, підприємствами, організаціями різної форми власності, науковими установами, федераціями в регіоні; стійкий попит на професійні освітні послуги; покращення рівня життя населення; обов'язковість загальної середньої освіти; стрімкий розвиток ІКТ; зацікавленість місцевої влади та спонсорів у розвитку закладу й розширенні партнерських зв'язків, зокрема посилення соціально-економічних і культурних відносини з іншими країнами; залучення позабюджетних фондів; розбудова інфраструктури регіону; розмаїття форм, збереження й розвиток системи підвищення кваліфікації; державна система олімпіад, конкурсів, конференцій різної спрямованості для всіх категорій здобувачів освіти та педпрацівників; зростання попиту на компетентного випускника робітничої кваліфікації; наявність кадрового резерву управлінських кадрів у регіоні; нові умови фінансування закладів профтехосвіти за рахунок державної субвенції; створення єдиного інформаційного середовища в регіоні; використання кадрових і матеріально-технічних ресурсів освітнього округу; зацікавленість споживачів освітніх послуг у збереженні здоров'я тощо.

Врахуємо **основні загрози зовнішнього середовища**, що безпосередньо впливають на внутрішнє середовище закладу: низький престиж робітничих професій серед випускників та їх батьків; зниження рівня життя населення; зростання темпів інфляції; ріст витрат на енергоносії; низький рівень народжуваності; відсутність підтримки оновлення та модернізації професійної освіти державою та місцевою владою; відсутні капітальні видатки на оновлення і модернізацію матеріально-технічної бази; дискредитація педагогів у ЗМІ; високий рівень трудової міграції населення, відсутність контролю батьків у зв'язку з потребою від'їзду на заробітки та спад духовних і моральних цінностей у суспільстві та сімейних відносинах ; наявність на території асоціальних угруповань;

збільшення переселенців зі східних регіонів України; недостатня гнучкість щодо внесення змін до навчальних програм; невідповідність наявних підходів для розрахунку штатів; складна система тендерних закупівель; низька заробітна плата працівників; зміни переваг споживачів освітніх послуг на заклади вищої та передвищої освіти; посилення конкуренції в наданні освітніх послуг, наявність широкої мережі регіональних послуг додаткового навчання з питань реалізації допрофільної підготовки, профільного навчання, різноманітних форм курсової підготовки та підвищення кваліфікації з робітничих професій тощо.

Для ефективної реалізації всіх функцій та виконання визначених стратегічних ініціатив необхідні інструменти які дозволяють системно представити всі вектори розвитку, відповідні їм стратегічні ініціативи, системно розробити плани з їх реалізації. Одним із ефективних інструментів є створення дорожньої карти діяльності закладу (*RoadMap*).

RoadMap візуальне представлення процесу реалізації стратегії діяльності закладу. По суті, це генеральний план, який охоплює основні напрямки розвитку проекту (чи стратегічної ініціативи), дозволяє заощадити час на обдумування дій і рухатися планомірно. Цей інструмент застосовується в першу чергу для того, щоб команда діяла злагоджено, відповідно до чітко визначених завдань, а також для конкретизації напрямків роботи та їх послідовності: паралельне або послідовне виконання завдань.

Дорожня карта є інструментом, з одного боку, реалізації стратегічних завдань розвитку закладу, а з іншого – інструментом управління результативністю. (**Додаток 1**)

Наш заклад в майбутньому:

1. Це заклад освіти із сучасним освітнім середовищем, яке забезпечує необхідні умови, засоби, освітні і виробничі технології для професійного навчання здобувачів освіти, постійного професійного вдосконалення педагогічних працівників, готовності до змін та викликів.

2. Це заклад освіти, до якого учні з почуттям задоволення та перспективи здійснення мрій ідуть на навчання, а батьки впевнені що їх діти перебувають у безпеці і комфорті, де створена атмосфера співпраці учасників освітнього процесу, взаємодопомога та повага один до одного.

3. Це заклад освіти з позитивним іміджем у громаді, конкурентоспроможними, готовими до професійного самовизначення і успішного самостійного життя випускниками.

4. Це заклад освіти, в якому освітній процес побудований на дієвому партнерстві з іншими закладами освіти, роботодавцями та іншими учасниками які зацікавлені в успішній економічній розбудові регіону.

5. Це заклад освіти в якому в пріоритеті особистість, забезпечені умови для збереження та зміцнення морального та фізичного здоров'я кожного учасника освітнього процесу.

Для забезпечення подальшого ефективного процесу стратегічного планування та переорієнтації закладу в процесі децентралізації на різні джерела фінансування та

сучасної системи управління в переважній автономії закладу ,потрібно забезпечити кілька ключових факторів:

- Групи стратегічного планування повинні розробити положення та посадові інструкції для постійного залучення й навчання нових членів.
- Щорічно треба проводити збір, аналіз, синтез, тлумачення та фіксацію даних для SWOT-аналізу для того, щоб в процесі контролю за діяльністю закладу стейкхолдери та інші учасники , які впливають на оцінку стратегічного розвитку закладу освіти, могли переглянути мету, завдання, стандарти вимірювання та ефективність індикаторів досягнень у світлі нових внутрішніх і зовнішніх подій.
- Постійна сильна підтримка з боку керівника закладу для забезпечення довіри до процесу стратегічного планування.
- Постійне зосередження на потребах внутрішніх і зовнішніх зацікавлених сторін.
- Підтримка повної участі у процесі всіх працівників, включно з контролюючими органами, упровадження системи визнання та винагороди за досягнення.
- Визначення механізмів для рівномірного розподілу навантаження серед працівників.
- Підкріплення бажання працівників і зовнішніх партнерів змінюватись.
- Визначення реалістичних завдань, які можна успішно та швидко виконати, і що буде визнано та відмічено.
- Планування засідань з одночасним забезпеченням ведення належної документації та підготовки звітів.

НАПРЯМИ РЕАЛІЗАЦІЇ

розвитку ДНЗ "ПТУ №40 м.Новоукраїнка"

Назва напрямку реалізації	Заходи Програми	ОБЛАСНИЙ БЮДЖЕТ							КОШТИ ІНШИХ ДЖЕРЕЛ						
		Всього	2022	2023	2024	2025	2026	2027	Всього	2022	2023	2024	2025	2026	2027
Створення сучасного освітнього середовища	Створення мережі електронних бібліотек	60,0	10,0	10	10	10	10	10							
	Забезпечення навчально-методичною, художньою літературою	30,0	5,0	5	5	5	5	5							
	Створення доступних умов для навчання та реабілітації для осіб з особливими освітніми потребами	45,0		20	25										
	Відкриття інклюзивних груп	50,0	25,0	25											
Розвиток матеріально-технічної бази	Створення навчально-практичних центрів (за галузевим спрямуванням)	300,0		300					300	300					
	Оновлення навчальних кабінетів та закупівля сучасного обладнання для забезпечення загальноосвітньої та професійної підготовки, модернізація майстерень, лабораторій	120000,0		240	240	250	270	270							
	Проведення ремонтних робіт	36800,0	6000,0	6800	6000	6000	6000	6000	2400	400	400	400	400	400	400
	Забезпечення закладів цифровими засобами навчання	1100,0	200,0	250	200	250	100	100							
	Модернізація харчоблоків та їдалень	2400,0	400,0	2000											
	Створення сучасних вбиралень	100,0	15,0	15	15	15	15	25							
	Проведення капітального ремонту/реконструкції закладів П(ПТ)О	1890,0	1420,0	470											
	Проведення поточних ремонтів приміщень та споруд закладів П(ПТ)О	660,0	110,0	110	110	110	110	110							
	Придбання спортивного обладнання та інвентарю	35,0	5,0	10	5	5	5	5							
	Проведення енергоаудиту	60,0	60,0												
	Заміна віконних блоків та дверей	1401,0		336	502	339	174	50							
	Утеплення фасадів та покрівель закладів	5587,0		1152	2015	1321	1099								
	Реконструкція та модернізація систем опалення	70,0		35	35										
	Заміна ламп освітлення на енергозберігаючі	120,0	20,0	20	20	20	20	20							

